

شیخ عوسمانی نه قشبه ندی

خوسره وجاف

سال، سال 1963 ز له گه ل ده وله تی به عسدا شه پ دهستی پی کردووه ته وه، ناگر له چوارته نیشته وه ده باری، ئیمه ی پیشمه رگه خواردنی پوژانه مان نان و دو بوو، ئه وه یش له دیهاته وه بومان ده هات، چه وریمان نه ده دی.

له گه ل چلکنی و پلکنی راهاتبووین، جاروبار جله کانم داده کاند و دهمدایه بهر تیشکی هه تاو، فانیله ی ژیر کراسه که م ئه سپییه کانی گه لیک باوه پ به خویانه ریچکه یان ده به ست و دلنیا و فیز زل، تاک تاک و جووت جووت، ته راتینیان ده کرد.

سه ره تا خوخوراندن په ریشانی کردبووم، به لام زوری نه کیشا به و خو خوراندن یش راهاتم.

ورده ورده هه ستم کرد له تاریکیدا چاوه کانم لیل دهن، دواتر ئه و لیلبوونه بوو به زورتر و زورتر، ئیدی تاریک داده هات چاوه کانم ده کوژانه وه، له و ناگر بارانه یدا شه و کویری و پیشمه رگایه تییان نه وتوو. هه والی وه زعی ناجوری خو م گه یانده " سهردار جاف"، ئه و دم قوتابی کولیژی یاسا بوو له تاران، گرفتی گه وره له وه دابوو پیشمه رگه له ئیرانا قه ده غه و به دوژمن ناو ده برا، پوژیک کابرایه ک هات و نامه یه کی دا به ده ستمه وه، پوانیم هی سهردار جافه، تیادا نووسی بووی هه لگری نامه باوه ریپیکراوی ئیمه یه و باوه پی پی بکه و تا ده تگه یه نیته کرمانشان، به سبه ییندا له گه ل ئه و چاوساغه یدا که وتمه ری. ئه و کابرایه ته وای کویره پی و بزنه پی و ئه و ده قهره شاره زا بوو، دهمه و ئیواره گه یشتینه سهر جاده ی قیری باکووری شاری قه سری شیرین، له دولیکدا له ژیر دره ختیکدا داینام و وتی:

له وپړا نه جوولیتته وه تا دهرپوم بو قه سر و ئوتومبیلک چاوه پوانمان ده کات، ئەمان و ده خیل نه کا بجوولیتته وه، ئەو نهیده زانی شه وکویرم، تاریک داهاتبوو، چاوی منیش کوژابوو یه وه زیاتر له سئ کاتژمیری خایاند، کابرا هات و وتی: زووکه برپوین! وتم کاکه دهستم بگره من به شه و نابینم، وتی: ئەی داد و بیداد حەیف بو جوانخاسیت! دهستی گرتم و سواری سه یاره ی له دواوه کردم و وتی: ئەگەر ژاندارم پامانیان گرت خۆت بکهره نه خووش...

که وتینه پری به ره و شاری کرمانشان، ئەو دهم خیزانه که م دهستگیرانم بوو، که منی به و شه وکویرییه بینی، هاواری گه یشته ئاسمان و ژیر نه ده بوویه وه.

دهی شه و خوم شوورد و جلوبه رگی پیشمه رگایه تیم داکه ند و دهستیک جلوبه رگی شه هید سالار جافم له بهر کرد و له گه ل ئەودا به ره و شاری تاران به ریکه وتم، یه کسه ر بردمیانه ئاپارتمانیکه وه، بوم دهرکه وت ئەو شووقه یه هی شیخ ناسح و شیخ مادح نه قشه به ندیییه، که ئەوانیش قوتابی بوون، من له رۆژدا دهمدی، له رۆشنا ییدا دهمدی. کاتییک سهردار جاف منی به م چه شنه بینی گه لیک دلگران و نارپه حهت بوو.

به یانییه که ی منیان برده لای پرؤفیسور "شه مس" که به گه وره ترین لیزانی نه خووشییه کانی چاو دهناسرا، یه ک مانگ له ژیر چاودیری ئەودا بووم.

چه ند هاویرییه کی سهردار قوتابی کورد بوون، پیشمه رگه یان نه دی بوو. دیاره به نده به یه که مین پیشمه رگه ده ژمیردریم به و شیوه یه رۆیشته وومه ته ناو ئیران، زۆریان لاخوش بوو بو یه که مین جار پیشمه رگه ببینن، له وانه ناوی سه لاحودینی موهته دیم له بیره، ههروه ها محهمه د ئەمینی سراجی.

یه ک مانگی ره به ق له ژیر چاودیری دابووم و گه پامه وه سه رخوم و جاران. دوا ی پیشمه رگایه تی به چه ند سالییک بوومه قوتابی کۆلیژی هونه ره جوانه کانی زانکوی تاران.

رشته ی ته لارسازی کۆلیژم ته واو کرد و پیلانی جه زائیر پوویدا بوو، بریک له خزمانی تریشم ئاواره ی ئیران بوون.

سال هات و چوو، مسته فا به گی جافی خالۆم قسه خۆش و نکته بازی به ناوبانگ بوو، ته لیفۆنی کرد که سبه یئێ نیوه پۆ بۆ نانخواردن برۆم بۆ مالیان ده عوه تی بۆ شیخ عوسمان نه قشبه ندی کرد بوو، منیش لام خۆش بوو به خزمه تی ئه و زاته ی بگه م.

شیخ عوسمانی چه زی له وه ی بوو به سه ر زه وییه وه دانیشیت، دۆشه کیان له زه ویدا بۆ پراخستبوو، شیخ مه ولانای برایشی له گه ل دابوو، دهستی هه ردووکیانم ماچ کرد، شیخ عوسمان خواهه لئاگری عالی جه ناب و مه جلیس ئارابوو.

باس هاته سه ر شیعر و شاعیری، شیخ عوسمان بۆخۆی هه م شاعیر بوو، هه م شیعرناس، له نیو باس و قه سه ویدا وتی: شیخ مه ولانای برام شاعیری باشه .

خالۆ مسته فا پرووی کرده شیخ مه ولانا و وتی:

یا شیخ! یه کیك له شیعره کانت بخوینه وه .

شیخ مه ولانا وتی:

جه نابی مسته فا به گ شیعی خۆم له بهر نییه، باشه یا شیخ نووسیوته ته وه؟

شیخ مه ولانا وتی: ناوه لا نه شم نووسیوته ته وه!

خالۆ مسته فا وتی:

یا شیخ شیعی خۆت له بهر نییه و نه شت نووسوه ته وه سی ته لاقه ی مسته فای که ریم به گی جاف که وتبیت یه ک بهیت شیعرت نه وتوووه .

شیخ عوسمان دای له تریقه ی پیکه نین، پیکه نینیکی وا، به لای سه رینه کاندای چه مایه وه و هه ر به رده وام بوو له پیکه نیندا ... دوا ی پیکه نینیکی دووردریژ، شیخ ئارامی گرت و هاته وه سه رخۆی ... باس هه ر باسی شیعر بوو، خاله مسته فا پروو به شیخ عوسمان وتی:

جەنابى شىخ عوسمان ... ئىنجا ئاماژەى بۆ من كرد و وتى: ئەم خوشكەزامە شاعىرى باشە .

شىخ فەرمووى: دەى شىعەرىكى خۆتمان بۆ بخوئەوہ ...

وتم: قوربان من شىعەرى خۆم لەبەر نىيە، بەلام نووسىانمە ...

شىخ ديسان ترىقايەوہ و وتى:

دەيال شىعەرىك بەم دانىشتنەيدا ھەلدە .

وتم: قوربان چەندىك كاتم دەدەيتى؟

وتى: تا دوو كاتژمىر!

رۆيشتەمە كەنارەوہ لە ماوہى نىو كاتژمىردا چوار بەيتىكم نووسى و دامە خزمەتى شىخ، كە

خوئندىەوہ وتى:

ئەشھەدو ئەمە شىعەرە . ئافەرىن تەواوى مواسەفاتى شىعەرى تىادايە .

جارى دووھەم لە بەغدا لە مالى خودى شىخدا گەيشتمەوہ خزمەتى و وتى: ھەر شىعەر دەنووسى؟

وتم: قوربان! دوو ديوانم گەياندووہ تە چاپ و بەلاى رۆشنىبىرانەوہ جىگەى خۆيان ھەيە .

وتى: ناوى ئەو دوو ديوانەت چى ناوہ؟

وتم: يەكەمىان بەناوى "بەفرى گرگرتوو"، دووھەمىان بەناوى "ئاوئەى تاوان"

وتى: ئەگەر بکرىت ئەوانەم بۆ بنىرى ...

دەستم خستە سەر ھەردوو چاوم .

1985 بەغدا .